

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 90

Piątek, 21 listopada 1941 r.

Rok I

Nieudany wypad Brytyjczyków z odsieczą na Tobruk

Broń lotnicza trzyma prym

w walkach na Wschodzie

Z KWATERY GŁÓWNEJ NACZELNEGO WODZA, 21. 11. — Naczelną Komendę Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje w dniu 20 listopada:

Operacje ofensywne na froncie wschodnim mają w dalszym ciągu przebieg pomyślny.

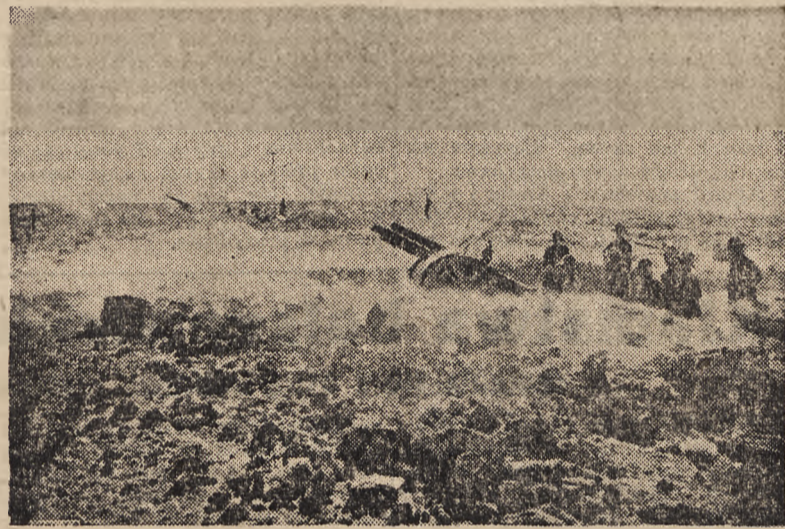
Lotnictwo bombardowało sowieckie bazy lotnicze na północno-wschodnim wybrzeżu Morza Czarnego i w rejonie środkowym rzeki Don. Formacje lotnicze atakowały na środkowym odcinku frontu i na wschód od Wołchowa transporty i węzły kolejowe. Silne eskadry lotnictwa obrzuciły Moskwę bombami burzącymi i zapalającymi. Pod Leningradem zestrzelili w brawurowym ataku dwa roje myśliwców niemieckich z większej, uciekającej eskadry transportowej 8 nieprzyjacielskich maszyn.

W walce przeciw Anglii zatopiono bombami u Wysp Owczych statek handlowy średniej wielkości. Dalsze ataki skierowane były przeciw wojennym zakładom u południowo-zachodniego wybrzeża. Kontynuowano minowanie z powietrza portów angielskich.

U brzegów Flandrii odparty łodzi patrolowe atak angielskich łodzi bez własnych strat. Jedną nieprzyjacielską łódź zapalono. Należy liczyć się z jej stratą.

W Afryce Północnej od kilku dni w pogotowiu będące na południe i południowy zachód od Sidi Omar oddziały brytyjskie ruszyły w dniu 18 listopada do ataku w kierunku Tobruku. Dzięki natychmiastowemu kontratakowi na zachód od Sidi Omar zostały silne oddziały angielskie odrzucone z wielkimi dla nich stratami. Liczne czołgi zostały zniszczone.

BERLIN, 21. 11. — Lotnictwo niemieckie przeprowadziło ponownie nieprzerwane ataki na całym froncie wschodnim. Szereg lotnisk sowieckich znalazło się pod gradem bomb niemieckich. Zniszczono przy tym lub uszkodzono wielką ilość samolotów sowieckich. W rejonie Moskwy przeprowadzono ataki na linie kolejowe. W czasie tej akcji zdołano zniszczyć jeden pociąg pancerny; drugi zaś pociąg pancerny, 8 pociągów

BATERIE WŁOSKIE NA JEDNEJ Z WYSUNIĘTYCH POZYCJI POD TOBRUKIEM.

transportowych i kilka lokomotyw ciężko uszkodzono.

Również na południowym odcinku frontu, zwłaszcza na wschód od Tyflinu, lotnictwo niemieckie zaatakowało kilka linii kolejowych i przeważało je. Cztery pociągi transportowe padły ofiarą bomb niemieckich. Inne eskadry bojowe lotnictwa niemieckiego bombardowały skoncentrowane oddziały wojskowe i pozycje artylerii bolszewickiej w tym samym rejonie bojowym, zadając nieprzyjacielowi dotkliwe straty w ludziach i materiałach.

Na południowym odcinku frontu, niemieckie samoloty bojowe przypuszczały ataki na port w Sebastopolu, przy czym odniósł uszkodzenia parowiec transportowy średniej wielkości. W tym samym rejonie przeważano również linie kolejowe, uszkadzając 5 pociągów transportowych.

BERLIN, 21. 11. — Na kilku odcinkach frontu wschodniego warunki atmosferyczne uniemożliwiają obecnie nowe operacje ofensywne. Już pierwsze sprawozdania o tych operacjach pozwalają na wyrobienie sobie pojęcia o rozmiarach nowych sukcesów. Fakt wzięcia w ciągu ostatnich trzech dni do niewoli 10.000 jeńców, jest równoznaczny z rozbiciem co najmniej jednej dywizji sowieckiej. Jeżeli w tym samym okresie czasu zniszczono 171 czołgów sowieckich, to cyfra ta oznacza, że około 6 dywizji bolszewickich utraciło całą bojową siłę pancerną.

Dzięki nieprzerwanym atakom,

szając nieprzyjacielskie baterie do milczenia.

Przesmyk Karelski: Słaby obustronny ogień zaporowy oraz działalność oddziałów wywiadowczych.

Front rzeki Swiru: Słaby obustronny ogień zaporowy aż do odcinka Jandeda, na którym zaznaczyła się ożywiona działalność artyleryjska, oraz miotacze granatów.

Front wschodni: Walki na południowych odcinkach, w których wojska fińskie osiągnęły lokalne sukcesy. Na odcinkach północnych — sytuacja nadal bez zmiany. W niektórych miejscach ożywiona działalność artyleryjska i miotaczy granatów.

Morskie jednostki bojowe: Znikome operacje nieprzyjacielskie w Zatoce Fińskiej.

Lotnictwo: jednostki lotnictwa fińskiego kontynuowały bombardowanie murzańskiej linii kolejowej na północ od miejscowości Karhumäki.

Ani maszyn, ani pilotów

ANKARA, 21. 11. — Z Singking donoszą, że Sowiety muszą się liczyć z poważnym brakiem samolotów, gdyż dostawy maszyn ze Stanów Zjednoczonych zupełnie ustały, z powodu złych warunków atmosferycznych, jak również braku pilotów. Katastrofalne straty w samolotach na froncie europejskim, które przyczyniły się także do zmniejszenia sowieckiego stanu lotnictwa na Dalekim Wschodzie o 2/3, uniemożliwiają bolszewikom zrealizowanie swych pierwotnych planów wysłania pilotów na Alaskę.

Komunikat fiński

HELSINKI, 21. 11. — Państwowe fińskie biuro prasowe komunikuje Odcinek frontu Hanko: W dalszym ciągu ożywiona działalność artylerii nieprzyjacielskiej. Własna artyleria odpowiadała ogniem, zmu-

Dwie trzecie wybrzeża Morza Azowskiego zajęte

Flota sowiecka zmuszona do wycofania się na Morze Czarne

Po zdobyciu Kerczu Morze Azowskie stało się do pewnego stopnia „jeziorem śródlądowym”, którego wybrzeże w 2/3 zajęte jest przez Niemców. Jedyne bowiem wyjście na Morze Czarne, mianowicie cieśnina Kerczu, jest tak wąska, że posiadając Kercz, Niemcy panują nad nią w zupełności. Morze Azowskie posiada jednak dość znaczny obszar, około 38.000 km. kw., co odpowiada połowie obszaru Szkocji. W czasie od-

ają się jeszcze tylko na wschodnim brzegu morza, posiadają do dyspozycji jedynie zupełnie mało znaczący port Jejsk, miasto liczące 50.000 mieszkańców. Jednak i ten port nie przyniesie im wielkiego pożytku, ponieważ rychłe zamknięcie portu zmusi do opuszczenia go przez lżejsze jednostki bolszewickiej floty wojennej.

Sowiety

w roli drugiej Francji

KOPENHAGA, 21. 11. — Jak donosi agencja Reutersa, poseł Wedge-wood zwrócił się w Izbie Gmin pod adresem Churchilla z pytaniem, jak

grudnia do marca morze zamarza regularnie, ponieważ wpływające tu rzeki, przede wszystkim Don, wprowadzają do niego wielkie masy słodkich wód.

W tych warunkach też położone nad Morzem Azowskim porty, z wyjątkiem Kerczu na Krymie i Rostowa u ujścia Donu, nie posiadają większego znaczenia. Bolszewicy, którzy znaj-

Amerykańska kontrola dostaw dla Anglii

SZTOKHOLM, 21. 11. — Komisja złożona z północno-amerykańskich rzeczoznawców chce się na miejscu w Anglii przekonać co do sposobu użycia dostaw z Ameryki, w następstwie czego komisja amerykańska mieć będzie wgląd w księgi handlowe angielskich firm eksportowych.

Nowy szef sztabu

GENEWA, 21. 11. — Szef brytyjskiego generalnego sztabu imperialnego, gen. sir John Dill, opuszcza w dniu 25 grudnia br. zajmowane stanowisko, przechodząc na emeryturę. Jak donosi agencja Reutersa, na stanowisko jego następcy desygnowany został gen. sir Allan Brooke, główny dowódca wojsk macierzystych. Dill udaje się do Bombaju na stanowisko gubernatora. Na stanowisko następcy sir Henry Pownalla, w charakterze zastępcy szefa imperialnego sztabu generalnego, wchodzi gen.-major Nye.

Odrzucone dementi

TOKIO, 21. 11. — Tojo, japoński minister spraw zagranicznych, objął ambasadora sowieckiego, który zaprzeczył, jakoby „Kahimaru” najechał na miny sowieckie, że rząd japoński nie przyjmuje tego rodzaju nieszczerých wyjaśnień do wiadomości.

Zerwanie stosunków dyplomatycznych

STAMBUŁ, 21. 11. — Rząd Iraku zerwał stosunki dyplomatyczne z Vichy i Tokio. Obydwa poselstwa zostały natychmiast zamknięte. Poselstwo w Vichy został odwołany.

ANKARA, 21. 11. — Na życzenie brytyjskich władz wojskowych, zwrócił się rząd egipski do rządu francuskiego w Vichy, hiszpańskiego i japońskiego z wezwaniem do zamknięcia konsulatów w Egipcie.

Wołga pod lodem

ANKARA, 21. 11. — Według nadeszłych tu wiadomości, musiano wstrzymać całą sowiecką komunikację okrętową koło Samary, w rejonie nowej siedziby rządu sowieckiego, z powodu zamknięcia Wołgi.

Anglicy odparci w Afryce wschodniej

Komunikat włoski

RZYM, 21. 11. — Komunikat wojenny z czwartku 20. 11. podaje m. in.: W ciągu dwóch nocy ubiegłych włoskie jednostki lotnictwa bojowego bombardowały bazy lotnicze i morskie na Maicie. Samoloty angielskie zrzuciły bomby na miasta Brindisi, Neapol, oraz w okolicy Messyny. Nad Brindisi zestrzelono 1 samolot. W Neapolu zraniono 3 osoby. W Brindisi zginęła jedna osoba, 3 odniosły rany.

W Afryce Wschodniej odparto na poszczególnych odcinkach frontu Gondaru ponowne ataki przeciwnika na terenie Marmarici. Na 150-kilo-

metrowym odcinku frontu trwają nieprzerwane walki.

Rozbitkowie

„Arc Royal”

ALGECIRAS, 21. 11. — Około 30 członków załogi storpedowanego lotniskowca „Arc Royal”, których uważano za zaginionych, przybyło, po wielogodzinnym błądzeniu po morzu, do Gibraltaru — dzięki łodziom gumowym, zrzuconym im przez samoloty angielskie.

Parlament japoński jednogłośnie udzielił poparcia rządowi

TOKIO, 21. 11. — Izba parlamentarna jednogłośnie zatwierdziła rezolucję, w której m. in. oświadczone: Działalność wrogich narodów, pod przewodnictwem Stanów Zjednoczonych stanowi największą przeszkodę do zakończenia konfliktu chińskiego. Jasne jest, że poza obecnym konfliktem między mocarstwami osi, a narodami Anglii, Ameryki i Związku Sowieckiego istnieje bodziec Stanów Zjednoczonych do zapanowania nad światem.

Rząd Stanów Zjednoczonych utrudnia Japonii przeprowadzenie właściwego programu, mieszając się do jej spraw wewnętrznych. Jak wiadomo,

program Japonii zmierza do stworzenia gospodarki narodowej, do współpracy narodów wschodnio-azjatyckich w dziedzinie gospodarczej oraz zapewnienia powszechnego dobrobytu.

Rezolucja zapewnia rządowi bezwzględne poparcie. Tekst tej kończy się następująco: „Naród japoński jest przekonany, że nie istnieją możliwości rozwoju i rozkwitu, zanim ta walka nie zostanie ostatecznie rozegrana. Zwiększenie pożytek wewnętrznych oraz danin podatkowych, pozostaje w związku z celami wojennymi”.

W orbicie wszechwładzy „Białego Domu“

Waszyngton wolny od „balastu“ przedstawicieli kultury — Miasto sztucznie zbudowane na wyrost — „Kapitol“ i „Biały Dom“ w konstytucyjnej rozterce — Misja angielska za opancerzonymi drzwiami

Waszyngton, w listopadzie Pomiędzy wszystkimi stolicami świata jedyną w swym rodzaju jest rezydencja Franklina D. Roosevelta. Oryginalność jej ma jednak cechy tajemne. Waszyngton nie jest ani sercem, ani duszą kraju, w najlepszym razie jest jego mózgiem, jest ośrodkiem, w którym skupiają się jego polityczne, ale nie gospodarcze, czy też kulturalne interesy. A i politycznym centrum jest rezydencja Roosevelta tylko w tym czasie, kiedy „ojciec ojczyzny“ przebywa tutaj w swym białym „wigwamie“. Ale gdy opuszcza Waszyngton dla letniej rezydencji w Hydeparku, albo też na luksusowym jachcie robi wycieczkę „w nieznaną“, wtedy w Waszyngtonie zapanowuje cisza i Waszyngton spada do poziomu miejscowości bez znaczenia. Jest dużym miastem, które nie tylko nie jest stolicą, ale nie jest nawet miastem w znaczeniu wielkomiejskiego ośrodka życia.

Stolica związkowego państwa, będącego najbogatszym krajem świata, nie posiada ani teatru państwowego ani opery ani filharmonicznej orkiestry. Największe organy prasy północno-amerykańskiej ukazują się w Nowym Jorku, Chicago, w Bostonie i w Finlandii, ale nie w Waszyngtonie, którego prasa ma tylko lokalne znaczenie. Reprezentanci literatury, malarstwa i rzeźby mieszkają wszędzie indziej, tylko nie w Waszyngtonie. Inne stolice świata wyrosły ze swego geopolitycznego podłoża, jako całość organicznie z nim związana i dlatego robią pewne wrażenie nawet wtedy, kiedy na przestrzeni lat swego istnienia rozrosły się nieproporcjonalnie w stosunku do dawniej wytyczonego im planu. Waszyngton został stworzony sztucznie i dlatego jest miastem bez charakteru, jest skupieniem budynków, nie mających żadnej cechy charakterystycznej, mówiącej coś o indywidualności ludzi, którzy je stwarzali, jest skupieniem domów, nie mających ani duszy ani serca. Bo powstał on na podłożu zardzewiałej rywalizacji pomiędzy 13-tu amerykańskimi koloniami, które w czasie wojny o niepodległość wywalczyły sobie niezależność spod tyranii angielskiej. Boston, Nowy Jork i Filadelfia, były to miasta, które w powstaniu poniosły wielkie ofiary, dlatego też podniosły słuszne pretensje, by zostać stolicą ukonstytuowanego związkowego państwa. Nawet małe miasta, położone w głębi Ameryki, ubiegały się o ten zaszczyt. Wywiązała się walka „wszystkich przeciwko wszystkim“, wygrywano najmożliwsze intrzygi, zatrzymując w ten sposób atmosferę dopiero co powstałego demokratyzmu i zagrażając rozbiciu jedności państwowej. Ludzie odpowiedzialni za losy młodej republiki byli po prostu zmuszeni przeciągnąć ten splot najrozmaitszych interesów i pojęć. Postanowiono i uchwalono stworzenie niezależnego od związku okręgu Kolumbia i wybudowanie tam stolicy. Nowe miasto otrzymało nazwę od imienia pierwszego prezydenta, Jerzego Waszyngtona.

Ilość ziemi, jakiej potrzebowano dla nowo utworzonego okręgu, wynosiła 40 mil kwadratowych. Odniesiono ją z kolonii Wirginia i Maryland. Nowa stolica położona była w błotnistej nizinie nad melancholijnie toczącej swój bieg rzeką Potomac. Półtworzony w tym celu wydział budowy miasta powierzył plan wykonania jego budowy młodemu francuskiemu inżynierowi, ochotnikowi armii rewolucyjnej, który rzeczywiście wywiązał się pierwszorzędnie z powierzonego mu zadania. Pod wpływem epoki rewolucyjnej i panujących wtedy w Europie pojęć, odnoszących się do budowy miast, wygotował on plan w którym miał przewidzieć wszelkie możliwości rozbudowy. Miasto miało mieć szerokie, długie ulice, poprzecinane alejami d'zew i zielenią bulwarów, a wszystko miało być zgrupowane około długiej na dwa kilometry osi, na której jednym końcu miało zbudować willę prezydenta, na drugim miał stanąć ogromny budynek Kongresu, nazwany Kapitołem. Położenie tych dwu budynków miało być symbolicznym znaczeniem tego, że władza prawodawcza i wykonawcza są dwoma rów-

noznaczonymi czynnikami państwowymi.

Gdy w roku 1814 wojska angielskie, jakie wyładowały na ziemi amerykańskiej, weszły do Waszyngtonu, nie mogło się Anglikom wprost pomieścić w głowie, aby ta uboga wieś była stolica tych 13 kolonii, które były „odszerpieńcami“ angielskiej macierzy. Ponieważ w małym wówczas jeszcze mieście nie znaleźli przedmiotów godnych rabunku, wobec tego zadowolili się podpaleniem Kapitolu i rezydencji prezydenta. Po zawarciu pokoju odbudowano obydwa budynki a z powodu braku farby, pomalowano willę prezydenta na biało. I dlatego po wszystkie czasy została ona „Białym domem“. Mimo wszystko Waszyngton pozostał przez całe stulecia słabo zamieszkałym, nieciekawym miastem, do którego przyjeżdżało się z niechęcią, a które opuszczano się z prawdziwą przyjemnością. Po wojnie domowej, w latach sześćdziesiątych zeszłego stulecia, zyskała stolica cośkolwiek na wyglądzie, ale nawet wtedy, Lincoln i jego ministrowie musieli w zimie w wysokich butach brnąć w śniegu po ulicach miasta, bo w ciągu prawie całego stulecia nie pomyślano o tym, żeby stolicy dać jakieś chodniki. Po zakończeniu wojny domowej, w następstwie wzmocnienia się życia gospodarczego całego kraju, i dla Waszyngtonu przyszedł okres eksperymentowania. Ale mimo te wszystkie trudy, stolica daleką była od tego, aby przybrać wygląd, jaki jej nadał młody francuski inżynier w nakreślonym przez siebie planie.

W stuletnią rocznicę „swych urodzin“ przypomina Waszyngton jakieś miasto, które utknęło w swej budowie, bo przedsięwzięcia zagalopował się w wydatkach. Zresztą i dzisiaj Waszyngton, w całości swej, ma charakter ogromnej wsi, której wygląd psują szerokie ulice, ogromne budynki kinowe, „cukiernikowo“ wykonane pomniki, domy towarowe, w których pełno tandety i tysiące lamp orientacyjnych, potrzebnych dla regulowania ruchu. Za dużo tutaj także marmuru i granitu.

Ulice Waszyngtonu robią wrażenie niesamowite przez to, że nie mają nazw, tylko oznaczone są tak, jak przed laty oznaczają je w swym planie francuski inżynier, a więc: ulica — A, ulica — B, i tak przez cały alfabet. Avenue noszą nazwy poszczególnych stanów. Miasto ma przeciętnie około miliona mieszkańców, a od czasu prezydentury Roosevelta liczba jego zwiększyła się. Przyczyną był napływ biurokracji. Ponieważ ta część społeczeństwa

ma dochody stałe, bo oparte o kasę państwową, więc nie odczuła ona kryzysu. Eksperymenty gospodarki Roosevelta w pierwszych latach jego rządów odczuła na sobie tylko „kolorowa“ ludność. Stanowiła ona trzecią część całej ludności i zależna była w przeważnej swej części od obokrajowego przemysłu. Mieszkali ci ludzie w brudzie i w nie dającej się opisać nędzy. Dzisiaj stosunki zmieniły się i zapomniano o czasach biedy. Pod znakiem dużych zbrojeń w imię pomocy Anglii i niesłuchanego gospodarstwa deficytowego Białego Domu, przeżywa stolica okres swej świetności, a forma tego rozkwitu przypomina miasta powstałe okolicznościowo na złotodajnych terenach Ameryki. Na monumentalnym dworcu spotykają się codziennie tysiące ludzi, przydzielonych do służby rządowej. Pensjonaty i hotele są przepelnione a okolice miasta zamieszkują Amerykanie i Amerykanki, które zjeżdżają się tutaj z wszystkich stron kraju, chcąc być pomocnymi w chwili, w której, jak sądzą, ojczyźnie ich mogłoby grozić niebezpieczeństwo.

Agenci angielscy z Anglii i z kolonij przyjeżdżają również co jakiś czas i to w liczbie, że budynek an-

gielskiego poselstwa jest za szczupły, by pomieścić tę masę swych obywateli. Wiele angielskich misyj rozbudowanych na różne pododdziały rozmieszczonych jest po całym mieście i powiększają tylko okropną biedę mieszkaniową. Całe piętra luksusowych hoteli są przez nie zajęte i urzędują one poza zaryglowanymi drzwiami żelaznymi, aby zabezpieczyć się w ten sposób przed ciekawością świata zewnętrznego. W znajdującym się w sąsiedztwie Białego Domu hotelu „Willard“ członkowie angielskiej misji tak „szeroko“ ucztowali na koszt amerykańskich instytucji podatkowych, że aż interwencja „Białego Domu“ musiała uspokajać wybuchy alkoholowego nastroju.

Na przestrzeni lat zachwiała się także równowaga sił, rozpiętyc pomiędzy obu krańcami Pensylwanii-Avenue, pomiędzy władzą prawodawczą a wykonawczą. I chociaż nocą wspaniale oświetlona kopuła Kapitolu z daleka wskazuje stolicę, kongres dawno już stracił swą suwerenną władzę. Jest on tylko dodatkiem do Białego Domu, w którym Roosevelt i jego otoczenie dochodzi do coraz to większego głębi. Dzisiaj zresztą mają oni już władzę prawie nieograniczoną i, gdy jakiś poseł czy senator próbuje okazać swoje niezadowolone, nie ma to najmniejszego znaczenia ani wpływu na linię postępowania prezydenta.

Kłamstwa bolszewickie o Finlandii

spotkały się z ostrą odprawą rządu w Helsinkach

HELSINKI, 21. 11. — Według oświadczenia czynników oficjalnych, sowiecki komisariat spraw zagranicznych zajął niezwykle obłudne i niezgodne z prawdą historyczną stanowisko w związku z odpowiedzią Finlandii na notę Stanów Zjednoczonych. Natomiast fińskie biuro prasowe podaje niezbitę następujące fakty:

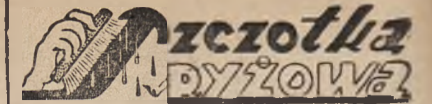
1) Komisariat ludowy mija się z prawdą, twierdząc, że Finlandia uzyskała niepodległość z rąk rządu sowieckiego; w roku 1918 Finlandia bowiem prowadziła z bolszewizmem wojnę, w toku której wojska sowieckie zostały wyparte z terenów fińskich — i wówczas dopiero Finlandia uzyskała niepodległość.

2) Na przykładzie krajów bałtyckich wszyscy powinni wyrobić sobie jasny pogląd na los, zagrażający Finlandii w wypadku wyrażenia zgody na warunki wysunięte przez rząd sowiecki w jesieni 1939 r. Jak wiadomo, rokowania nie zostały zerwane z inicjatywą Finlandii, lecz na skutek niekwestionowanego ataku Związku sowieckiego na ten kraj.

3) Opublikowana na łamach „Prawdy“ pogroźka, o której wspo-

mina odpowiedź fińska na notę Stanów Zjednoczonych, została odczytana o godz. 18.45 dnia 23 czerwca 1941 r. przez rozgłośnia radiową w Moskwie. (Chodzi tu o użyte wówczas przez Moskwę określenie, iż istnienie narodu fińskiego powinno być przekr słone — określenie, którego użycia Moskwa obecnie się wypiera).

4) Jednostki fińskiej obrony krajowej nie weszły przed upływem 26 czerwca br. żadnych akcji o charakterze wojskowym, skierowanej przeciwko Związkowi Sowieć, — aż do chwili, gdy zaszła konieczność odparcia ataków lotnictwa sowiec-

Najpiękniejsza rewia

To widowisko powinno być nosić tytuł: „Nózki w górę!“

Nazywało się jednak zupełnie inaczej: „Pomoc dla Anglii“...

Zdjęcie można zobaczyć w „Picture Post“, wśród fotografii wojennych.

Jaki to miły kontrast! Na prawo i na lewo — ruiny, pożogi, trupy... A po środku — trzy dziewczynki pierwsza klasa! Cóż one tu robią? Ano, pomagają Anglii... W jaki sposób? Po prostu: podnoszą nózki w górę!

Myslicie, że robię hecę? Ani mi się śni. Przeciecz goście kładą za to... nózki na stół! Forsa jest przeznaczona na cele ideowe, pomoc dla Anglii!

Za rzut pierścieniem na piękną nóżkę płacono się po 20 centów. Gross do grosza...! zebrano się 200 dolarów. Rzecz się działa w USA.

Kto płacił? — Ewakuowani finansisci angielscy.

Kto zarobił? — Sprytni finansisci amerykańscy...

Przy kiosku z gazetami

Pod tym tytułem drukujemy artykuły czy też wyjątki z artykułów zasługujące naszym zdaniem na uwagę, przy czym poglądy w nich wyrażane nie muszą pokrywać się ze stanowiskiem „G. L.“.

PRZYSZŁOŚĆ CZECHÓW

W ICH WŁASNYCH RĘKACH

„DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG“ charakteryzuje stosunki, panujące w Protektoracie Czech i Moraw:

Naród czeski włączył się w orbitę nowej Europy drogą pokojową. Przeżył on załamanie swej ideologii i konstrukcji swego państwa, lecz pod rumowiskiem tej konstrukcji nie został pogrzebany, przeciwnie, umożliwiono mu jego własnymi rękoma usunąć ruiny, by utworzyć drogę do swego rozwoju w nowych okolicznościach. Rzesza na samym wstępie organizowania nowego ładu w Europie stworzyła w Czechach i na Morawach podatne ku temu warunki. Przede wszystkim pozostawiła gospodarce protektoratu inicjatywę twórczą a ludności możliwość kulturalnego i społecznego rozwoju. Pozostając w służbie mocarstw zachodnich, Czechy byłyby stale narażone na wojnę z wielkim niemieckim swym sąsiadem, gdy natomiast w połączeniu z Rzeszą wolno są w czasie obecnej wojny od służby wojskowej i od niebezpieczeństw wojny, mają więc zapewniony pokój,

a tym samym powołane są do spełnienia misji pokojowej wśród pracy. Bezrobocie, owa zhora wszystkich dotychczasowych rządów czeskich, należy do przeszłości. Nie ma dzisiaj w Czechach poszukujących pracy, bo nie ma — bezrobotnych. Szeregami zarządzeń protektora Rzeszy doprowadzono, prócz spraw opiekuńczych i socjalnych, również poziom plac do właściwej proporcji do nowych okoliczności, dzięki czemu zarobki robotników wzrosły.

Po wyeliminowaniu żydów wykazuje życie gospodarcze niebywały rozkwit. Protektorat, którego gospodarka w latach poprzednich prowadziła rozpaczliwą walkę o każdy rynek zagraniczny, zyskał z chwilą zawarcia umowy celnej z Rzeszą, otwartą drogę do kontynentalnego rynku zbytu ze 100 milionów konsumentów, obszar gospodczy więc, który przy umiejętnym kierownictwie uniezależnia Czechy od sztucznie wytworzonych koniunktur międzynarodowych i kryzysów. Poprawa stosunków ekonomicznych znajduje w konsekwencji swój wyraz w tworzeniu nowych przedsiębiorstw i podwyższaniu kapitałów zakładanych w już istniejących zakładach.

W ciągu 7 miesięcy 1941 roku podwyższył się kapitał ulokowany w spółkach akcyjnych o 300 milionów koron, a powstało 50 nowych przedsiębiorstw w tym samym okresie. Ogólna poprawa stosunków gospodarczych ujawnia się także na rynku pieniężnym. Do instytucji finansowych napływa coraz to nowy kapitał a wkładki oszczędnościowe wzrastają stale. Fabryki pracują pełną parą, koleje kursują normalnie, a uprawianie ludności jest zapewnione, kina są codziennie wypełnione, a życie kulturalne Czech od marca 1939 wykazuje widoczny postęp. Podczas gdy twórczość kulturalna dotąd koncentrowała się tylko w wielkich miastach, mogą się teraz i mniejsze miasta prowincjonalne wykazać owocną twórczością kulturalną. Nie ma tygodnia, w którym prasanie donosiłoby o restauracji cennych historycznych zabytków w Czechach i na Morawach.

Przyszłość narodu czeskiego zależy będzie od tego, czy zdoła on swój rozum i swe uczucia skierować na właściwe tory i czy przez ustawię protektoratu poddyktowaną wspólną z Rzeszą uzna za podstawę elementarnych swych zasad życiowych.

Ustalono nazwy 7 parowców zatopionych w drodze do Anglii

NOWY JORK, 21. 11. — Nowojorskie koła armatorskie podały nazwy siedmiu statków storpedowanych w ciągu ubiegłego miesiąca. Według tej informacji, zatopiony norweskie parowce towarowe, pozostające w służbie angielskiej: „Ila-

kiego, skierowanych na fińskie obiekty wojskowe. Wsłanniane ataki Związku Sowiećow rozpoczęły się już w dniu 22 czerwca br., zaś w dniu 25 czerwca br. przybrały postać totalnej agresji i to do tego stopnia, że Finlandia zmuszona była stwierdzić, iż znalazła się w stanie wojny.

5) Ktokolwiek śledzi bieg spraw Finlandii, jest głęboko przekonany, że sytuacja, w jakiej ten kraj jako sąsiadujący ze Związkiem Sowiećow znajdował się w jesieni 1939 r., zmuszała go do ustawicznej samoobrony przed aktami presji i nacisku wywieranymi przez Związek Sowiećow.

(1.588 brt) i „Erviken“ (6.595 brt), dawny norweski parowiec - cysterna „Evita“ (6.346 brt), brytyjski parowiec towarowy „Peterton“ (5.221 brt), dawny parowiec dunksi „Isorholm“ (3.177 brt) oraz parowiec grecki, płynący pod flagą brytyjską, „Euros“ (5.283 brt) i panamski parowiec - cysterna, będący w posiadaniu Stanów Zjednoczonych „Teagle“ (9.552 brt). O zatopieniu dwóch ostatnich parowców już komunikowano.

Ogółem, jak donosi amerykańska agencja informacyjna „Associated Press“, na 16 storpedowanych jednostek, 10 zostało już zidentyfikowanych.

Pokrótkie

Niemiecko - węgierski układ lekarski podpisany został w Budzie, cz. 11.

Meksykańskie rurociągi naftowe z Tampico do Mexcala, by zapewnić dostawę nafty do części środkowej i na zachodnie wybrzeże kraju.

Sądy bułgarskie skazały dwóch komunistów na karę ciężkiego więzienia.

Chorwacja przystąpiła do międzynarodowej organizacji zrzeszenia sędziów i sędziów w Rzymie.

We Włoszech otwarto linię kolei elektrycznej na trasie Bolonia-Trydent.

W Surabaja, bazie morskiej Indii Holenderskich, ukończono budowę koszar na 15 tysięcy ludzi.

„Dzień sankcji“ był uroczystą obchodzoną we Włoszech w 6-tą rocznicę uchwalenia przez W Brytanię sankcji antywschodnich.

Sześć osób splądowało żywcem w czasie pożaru sanatorium w Long Island (USA).

Dwa lotniece posiedli śmierć na skutek katastrofy bombowca amerykańskiego nad Springfield.

Plipła rocznica uznania narodowej Hiszpanii przez rządy Niemiec i Włoch była uroczysto obchodzona przez Łowaryzmu niemiecko-niemieckie.

Dwa podlegli osobowo zderzyli się pod Tokio, katastrofa ta spowodowała 20 śmierci.

365 milionów pesetów przeznaczył rząd hiszpański na rozbudowę portu wojennego w Cartagena.

Szwedzka delegacja gubernarska udała się do Bukaresztu.

70 milionów lei przeznaczył rząd rumuński na rozbudowę sieci kolejowej.

